

DEMOKRACIJA

Leto VI. - Štev. 46

Trst - Gorica 14. novembra 1952

**Kdo naj jim
še verjame?**

Ob najnovejših vesteh o Titovem stališču glede tržaškega ozemlja

11. t. m. so prebivalci Svobodnega tržaškega ozemlja z napetostjo poslušali radijsko vest o Titovi izjavi, da Jugoslavija nima pomislek proti imenovanju guvernerja za Svobodno tržaško ozemlje, da pa je prav tako pripravljen razgovarjati se z Italijo o morebitni razdelitvi Ozemlja, tako da bi Italija dobila večino področja A, Jugoslavija pa večino področja B.

Naslednje jutro smo z zanimanjem iskali, kaj poreče na to Titovo izjavo »Primorski dnevnik«. Toda zmanj smo obračali njegov strani. Tržaški titovi se niso imeli navodil in presenečenje jim je očitno kar zaprlo sapo!

Stvar postaja torej sumljiva in žalostna obenem. Položaj količaj narodno zavednih tržaških Slovencev, ki so na titovski strani, je spet podoben tistem, kakršnega smo imeli takrat, ko je kakor strela z jasnega udarila v Trst vest, da je Tito ponudil Togliattiju Trst v zameno za Gorico. To se pa presenečeno malo sklada z gesлом in linijo: »Nikdar več pod Italijo!«

Na žalost novica, ki jo je svetu posredoval ameriški časnikar, ni osamljena. Par dni od tega so namreč iz Londona pod roko poslali v svet, da je Jugoslavija pripravljena odstopiti Italiji Koper in Piran, če ji Italija da v zameno Skedenj in Milje, ali z drugimi besedami Miljski zaliv in Zaveljsko ravnino.

K temu bi dodali, da so že letos spomladis v samem Trstu krožile govorice, da so gotovi jugoslovanski uradni krogi naročili izdelavo terenskih skic, ki naj bi služile kot kartografsko gradivo za razgovore o nekakšni podobni razdelitvi.

Tako se torej komunistični jugoslovanski režim igra s svojimi sonarodnjaki v Trstu. Na eni strani jih poziva, naj bodo zavedni, naj vztajajo, naj mu zaupajo, če so pred durmi volitve celo prisega na mirovno pogodbo in Svobodno tržaško ozemlje, toda čim so take zredne prilike minile, jih že neusmiljeno tolče po glavi.

Upamo, da še nihče ni pozabil, kako je sledil prvim volitvam v anglo-ameriškem področju STO-ja znani zbor v Izoli, kjer so poudarjali, da je odprto samo še vprašanje primerne razmejitev. In, ali je zdaj kaj drugače?

Vkljub obljubam na drugih volitvah, vkljub jasno izraženemu želju vsega tukajšnjega prebivalstva slovenskega izvora, ki bi jo moral Tito predvsem upoštevati, pošljajo jugoslovanski odgovorni krogi v svet vesti, ki so v očitnem nasprotju s tem, kar bi morala vsaka poštena jugoslovanska vlada neomajljivo uveljavljati. Morda bo kdo rekel, da je to samo takтика, da želi Tito samo sejati zmedo, da si hoče zagotoviti prijetnejši sprejem v Londonu, da pa bo v resnicu vse ostalo pri starem. Morda...

Toda tudi če je tako, bi se moral jugoslovanski odgovorni krogi zavedati, da se s takimi skoki in političnimi akrobacijami lahko bavi senzacij željan politikant, ne pa odgovoren državnik!

Prvič mu tega ne dovoljuje že itak dovolj preizkušena in po dolgih sedmih letih nesrečne titovske tržaške politike precej načeta odpor, moč slovenskega življa na Tržaškem, ki pač gotovo ne bo z večjo odločnostjo vztiral, če ga sama njegova matična domovina vsakih par mesecov na novo pridržava.

Družič mu pa to odsvetuje sam zunanjopolitični svet, ki je že dozaj govoril, da se sploh ne ve, kaj hoče pravzaprav Jugoslavija v tržaškem vprašanju, ko vsakih par mesecov izpreminja svoje stališče. Kaj bo dejal ta svet šele sedaj, vendar novih akrobacijah?

Naj nam opozitija gospodje ministri in sam njihov gospodar, toda ponovno jim moramo reči, da to, kar počenjajo, ni državnička politika, da je kvečjemu hazard ali pa vva banque... Ne naš, ne njihovi narodi pa ne soglašajo s prvim in prav tako nočejo biti potegnjeni v drugega.

Vsi smo edini v obrambi osnovnih vprašanj našega šolstva

Richard M. Nixon

Izvoljeni ameriški podpredsednik Richard M. Nixon je eden izmed najmlajših ameriških politikov. V novembру leta 1950 je bil izvoljen za kalifornijskega senatorja. Bil je tudi že dvakrat član ameriške predstavnike zbornice in je med svojo nujno politično kariero zaskril kot odličen nasprotnik komunizma in vnet pristaš politike mednarodnega sodelovanja in dobrega prijateljstva.

Rodil se je 9. januarja 1913 v Yerbu Linda, v Kaliforniji, kjer je obiskoval tudi srednje šole in istočasno pomagal ocetu, ki je bil lastnik drogerije in imel v najembenem benčinskem črpalko.

Pozneje je obiskoval kolegij v Whittieru in se končno vpisal na pravno fakulteto Dukejeve univerze v Durhamu, v Severni Karolini. Bil je vzoren student in živahan govornik, kar mu je zlasti pomagalo v njegovih poznejših političnih karijerih in mu pridobil naklonjenost študentov in profesorskega zbornika, tako da je bil izvoljen za predsednika krajevnega dijaškega krožka.

Od leta 1937 do leta 1942 je bil Richard M. Nixon odvetnik v Whitieru. Poklicno delo je prekinil, da

je lahko vstopil v ameriško mornarico, kjer je služil do konca svetovne vojne in se povzel do čina korvetnega kapitana.

Politično kariero je začel leta 1946, ko ga je takoj po demobilizaciji odbor losangeleških republikanskih odličnikov povabil, naj kandidira za poslanca.

Tako njegova prva izvolitev, kot druga leta 1948, nista vzbudili zadostenja pri nikomur izmed tistih, ki so poznali nadarjenost in prijubljenost mladega Nixon-a. Se večji uspeh je dosegel leta 1950, ko je bil izvoljen v ameriški senat.

Nixon se je poročil leta 1940 in ima dve hčerk, šestletno Patricijo in štiriletno Julie. Poleg politike, ki je njegova največja strast, je Nixon velik ljubitelj glasbe in športa.

Tržaška mornarica v službi tržaškega gospodarstva

V tržaškem mestnem svetu razpravljajo že par sej o načinu, kako odpomoreti križi tržaškega pristanišča.

Ne glede na to, da se je od leta 1949 naprej izdatno zvišal promet skozi Trst, ki bo znašal letos približno 4 milijone ton, medtem ko je znašal l. 1938 le 3,380.866 ton, je ta promet predvsem transniti promet in zato nima Trst mnogo koristi od njega, zaradi česar je v Trstu visoka brezposelnost v pomorskih krogih.

Dr. Agneletto je glede tega našel 11. t. m. naglasil, da se je diskusija oddaljila od predmeta, to je od namena izglasovati resolucijo za vrnitev Trstu njegovih pomorskih prog. Tako so nekateri na dolgo dokazovali, da Trst in STO nista v stanju, živeti od svojih lastnih sil, in da je zato Trst odvisen od podpor iz Italije. Dr. Agneletto je ozačil, take trditve kot izraz povsem kritivih predpostavk. Ni morec namreč na podlagi današnjega žalostnega položaja, v katerem je Trst, ki je posledica zloglasnih trgovsko-financijskih dogovorov med Zavezniško vojaško upravo in Italijo, zaključila, da sta Trst in STO življenva nezmožna. Trst ima skoz skoro pet let vezane roke in noge! Dajte Trstu gospodarsko svobodo, da bo lahko sklepal svobodno pomorske pogodbe po svojih koristih, da bo lahko odpril vrata tujevemu kapitalu, tuji industriji ter trgovskim družbam in bankam, da bo sam gospodar svojega gospodarstva in svoje usode, in potem šele sodite: če je ali ni Trst življenga zmoren brez podpor iz Italije, ki same živi od podpor iz Amerike!

Nato je dr. Agneletto poudaril, da je gospodarski napredek Trsta in STO-ja odvisen ne toliko od industrije, kolikor prav od pomorskega in od trgovine.

Trst je treba vrniti vse one pomorske proge, ki jih je v preteklosti imel, in ki so potem prešle na italijanska mesta. Ni točno, kar so stalno trdili nekateri govorniki včine, da je z razsulom Astrografske Trst izgubil svoje zaledje in promet iz Srednje Evrope, ker ga nikdo več tja ne usmerja, kajti ostalo je vedno neizpodbitev dejstvo, da so še vedno Dunaj, Praga in Budimpešta bližji Trstu kot nemški in nizozemski pristanišči. To je odločilno!

Trst mora biti z vsem pripravljen, da sprejema iz Srednje Evrope prihajajoče blago. Stroški tržaškega pristanišča ne smejte biti višji kot stroški severnih pristanišč v železniški upravi mora staviti pristanišča na razpolago zastonno število vagonov, da ne bodo ladjice čakale, kot se zdaj večkrat pričeti, z izkrcanjem dnevnih dnevne ter placačev ogromne stališčje, ker ni vagonov na razpolago za prevoz blaga!

Dr. Agneletto je nadalje naglasil, da je nujno potrebno, vključiti v tržaški promet tudi progo južne železnice Trst-Dunaj in Budimpeško-Ljubljano ter progo preko Gorice in Jesenic, ker je proga preko Vidme predolg, preobležena in docela nezadostna za Trst in za Benetke. Zakaj se tržaška Trgovska obrtna zbornica s pomočjo ZVU ne zavzame, da bi se končno usteri tržaški promet z zaledjem preko Ljubljane in Jesenic, kakor je to bilo ves čas pod Italijo?

Končno je dr. Agneletto podprt, da resolucija ne sme prezeti dejstva, da obstaja v Trstu ZVU, ki je prva poklicana, da varuje tržaške koriste. Zato je treba resolu-

Delavec naj plača grehe drugih

To je smisel mnogih novejših gospodarskih reform v Jugoslaviji

Tovarne so bile v Jugoslaviji že dolgo od tege slavostno izročene delavstvu v neposredno upravljanje. Na vsa usta se je zatrjevalo, da so tem delavci postali pravi gospodarji podjetja, v katerem delajo. Seveda nihče ni povedal, da so tovarniški upravní odbor izvoljeni samo člani, na katere prislane ter jih kandidira tovarniška komunistična celica, prav tako tudi nihče ni uradno razglasil, da so te komunistične celice podvržene, najstrožji disciplini napram višjim stranknim organom, katerih naloge izvršujejo. Dejansko se torej nič nizpremenilo.

Toda, če je dejansko ostala neizpremenjena dejanska vloga posameznega delavca v tovarni, pa se je zato močno izpremenil njegov gmotni položaj. Prej so prejeli vsi delavci v vsej državi, ki so proizvedli enako delo, vsaj načelno enako plačo. Razumljivo je,

bilo, da prevzema nase države, ki je podjetja vodila in ustanovila, tudiriziko za njegov poslovni uspeh. Rezultat so seveda bile velike izgube, ustanavljajo se so najbolj nemogoče v pasivne tovarne, grmati so se izdelki, ki jih nihče ni marjal kupiti, nihče se za to ni brigal, če saj skrbi država? Svojo plačo je tak prejel, da je šlo podjetje dobro ali slabo.

Po zdaj veljavnih določilih pa ne prejemajo vsi delavci v vseh podjetjih za enako delo enako plačilo. Odrejena je samo nekakšna enaka osnova plača, toda njen polno izplačilo ali celo preplačilo je odvisno od poslovnega uspeha podjetja. Država jamči v vsakem primeru samo 75 odstotkov osnovne plače, ostalih 25 odstotkov plače pa dobi delavec izplačani samoučilci, ki so zdaj odgovornost uspešno prejeli. Če podjetje uspešno in brez izgube zaključi posamezno poslovno dobo, ce pridelava in prodaja pre-

koračita predvideno količino ter nastane večji dobiček, potem se tudi primerni del tega viška razdeli med delavstvo.

Da tu ne bi bilo še nič narobe, saj so vse to le ukrepi, ki naj v delavstvu bude občutek odgovornosti in ga vzpopodbujajo k večji marljivosti in gospodarnosti. Toda upoštevati je treba, da imamo poleg modernih tovarn tudi izredno zastarele; poleg takih, ki imajo dobre pogoje za uspešno poslovanje, pa take, ki sploh nimajo nobene podlage za svoj obstoj. In tu prihaja do polne veljave ves skriti mehanizem te gospodarske presnove: medtem ko so prej oblastniki sami morali skrbeti, od kod bodo črpali denar, da bodo plačevali delavstvo tudi v vseh tistih podjetjih, ki so bila nezmožna za življeno, saj zdaj to odgovornost prevlili na delavca. Poudariti je treba, da so delavski kolektivi moralni prevzeti tovarne, hočeš - nočeš, dobre ali slabe. Seveda so na papirju razni predpisi, po katerih se razlike med posameznimi podjetji pri ugotavljanju poslovnega uspeha in izračunavanju tako imenovanega fonda plač upoštevajo. Toda dejansko se s tem te razlike še ne odpravljajo. In tako je zdaj v Jugoslaviji cela vrsta podjetij, ki ne zasluzijo niti toliko, da bi delavstvu lahko sama izplačevala minimálnih 75 odstotkov plače, medtem ko je na drugi strani tudi nekaj takih, ki izplačujejo svojim delavcem velike dodatke iz računa višjega dobička, ki je nastal iz prekoračenja za podjetje predvidene pričakovanja.

Vprašanje, ki so ga od začetka zanemarili, trka zdaj zaradi svoje nesocialnosti že na vrata. Vedno pogosteje namreč slišimo glasove, ki pravijo, da je treba velike razlike med posameznimi podjetji pri ugotavljanju poslovnega uspeha in izračunavanju tako imenovanega fonda plač upoštevajo. Toda dejansko se s tem te razlike še ne odpravljajo. In tako je zdaj v Jugoslaviji celo vrsta podjetij, ki ne zasluzijo niti toliko, da bi delavstvu lahko sama izplačevala minimálnih 75 odstotkov plače, medtem ko je na drugi strani tudi nekaj takih, ki izplačujejo svojim delavcem velike dodatke iz računa višjega dobička, ki je nastal iz prekoračenja za podjetje predvidene pričakovanja.

Vprašanje, ki so ga od začetka zanemarili, trka zdaj zaradi svoje nesocialnosti že na vrata. Vedno pogosteje namreč slišimo glasove, ki pravijo, da je treba velike razlike med posameznimi podjetji pri ugotavljanju poslovnega uspeha in izračunavanju tako imenovanega fonda plač upoštevajo. Toda dejansko se s tem te razlike še ne odpravljajo. In tako je zdaj v Jugoslaviji celo vrsta podjetij, ki ne zasluzijo niti toliko, da bi delavstvu lahko sama izplačevala minimálnih 75 odstotkov plače, medtem ko je na drugi strani tudi nekaj takih, ki izplačujejo svojim delavcem velike dodatke iz računa višjega dobička, ki je nastal iz prekoračenja za podjetje predvidene pričakovanja.

Predsednik se je spomnil v Ameriki živečega slovenskega javnega delavca Bogumila Vošnjaka, ki je v tem času praznoval 70 let svojega plodnosnega dela.

Po predsednikovem poročilu se je razvnela živahnava debata, v katero so posegali številni odborniki, ki je pokazala razglešanost naših ljudi ne samo do domačih, pač misli in bili stalno pripravljeni na morebitna presenečenja.

Nato je inž. Boris Sancin v daljšem govoru razčlenil posledice in učinkove ameriških volitev ter pričkal možnosti in prežnosti nove politike, ki bo mogoče odločevala o usodi bližnje in daljnje bodočnosti.

Govornik je bil v svojih izjavah tako temeljil in vsestranski, da je vsem prisotnim ustvaril precizne slike vseh možnosti, ki jih lahko prinese nova zamena v Ameriki.

Ob koncu je tajnik analiziral najnovejše dogodek v vprašanju Svobodnega tržaškega ozemlja, ki po njegovem mnenju kažejo, da ostaja naša vera v Svobodno tržaško ozemlje tudi v nadalje upravičeno neomajna.

To je bil važen in bistven, čeprav skrbno prikrit namen formalnega izročanja tovarn v delavske roke, ki ga tudi zunanj opazovalci ne bi smeli izpregledati.

(Konec na 2. strani)

VESTITI Z GORIŠKEGA

Po obiskovanju

Obisk predsednika vlade, g. De Gasperija, smo pričakovali s prejšnjim zanimanjem, ker vemo, da mu imamo mnogo povedati, in menimo, da nam je dolžan tudi on marsik odgovor.

Gospod predsednik je goriškim mestanom povedal, da nas Slovensce spoštuje, in s poudarkom jih je skušal dopovedati, da nas tudi oni spoštujejo. O osebnem spoštovanju g. predsednika nismo vzroku, da bi dvomili, saj je poznal in včasih sedeloval ze z našimi poslanci na cesarskem Dunaju. Neprjetno nam je, da je g. predsednik pozabil, da je bila naša borba na cesarskem Dunaju *ista in za isto*, kot je danes v večnem Rimu. A.E.I.O.U. in večni Rim — med temen dnevnem večnostima je menda naša borba za naše pravice edina večna.

Zahvaljen, o Gospod, to nam dokazuje, da nas ne bo zlepka konec!

Po mnenju g. predsednika vlade je višek sreče za slovensko manjšino, da živi vstopljivo v izobliku svobode in demokracije. Toda bistvo naše sreče bi moral biti to, da lahko svobodno izumiram po zaslugu najbolj človekoljubne demokracije. Operacija na našem narodnem telesu in na našem duhu naj se izvrši povsem neobčutno in človekoljubno, kot to predvideva Listina o človečanskih pravicah...

Klub dogajanja v današnjem svetu, ki že od l. 1914 spravlja narode v vedno silnejše vreme, nočejo italijski državniki uvideti, da nastane neskladje med državo in narodnostjo tam, kjer se neki narod istoveti z državo. Italijanski narod se pa istoveti z državo in izključuje vse manjšine, ki žive na italijskem državnem ozemlju, da bi tudi one zaradi enakosti in enakopravnosti smatrala državo za svojo lastno enoto. Umljivo je torej, da v Italiji ni prostora za druge narodnosti razen za italijsko. Jasno pa je, da to ni v skladu s pravico narodnosti do samobitnega duhovnega življenja.

Z vsakim poskusom nasilne ali tudi nenastne asimilacije nastane manjšinsko vprašanje, ki lahko postane usodo za politično enotnost države.

Po prvi svetovni vojni ni Italija prevzela nobenih obveznosti za zaščito manjšin, češ da je njena dva-tisočletna kultura zadostna garancija in da je pravna sankcija zaradi tega nepotrebna. Toda tudi po drugi svetovni vojni in čeprav je Italija z mirovno pogodbo prevzela obvezno zaščito manjšin, je položaj slovenske manjšine v Italiji nedovoljiv. Najbolj žalostno je, da je v nasprotni z ideali, v katerih smo verovali med vojno, in s pravimi, ki jih zagotavlja Listina o človečanskih pravicah, ostala začeta manjšin celo pred najvišjim mednarodnim forumom, to je Združenimi narodi, problematična.

Glede na položaj manjšin v Italiji kaže, da imajo pogodbene zaščiti manjšin ni naperjena proti njihovi asimilaciji, marveč le proti nasilnim sredstvom, s katerimi se v praksi manjšine iztrebljajo; da, še več: manjšine naj bi se odrekle svoji lastni bitnosti brez krijanja in brez obotavljanja; same bi morale imeti toli viljude obzirnost in prijeno sramežljivosti, da bi se asimilaciji ne upirale! Saj vendar žive tostran...

Gospod predsednik vlade je vede in hote skušal zapeljati goriško in svetovno javno mnenje s položajem italijske manjšine v F.L.R.J. Neradi posegamo v notranje politične razmere FLRJ, toda kolikor beremo v svetovnem tisku, nismo še nikjer brali, da bi bila italijska manjšina v FLRJ preganjana zaradi svoje narodnosti; nasprotne čitamo, da jo Tito kot nacionalno manjšino gladi »nič manj kot z glaće — rokavicanie. Torej so preganjanja v FLRJ le političnega in svetovnonazorskog izvora. Vemo, da je nebroj Italijanov v FLRJ, in ne samo avtohtnih, marveč še v večjem številu priselkov z vsega polotoka, radevolje pristalo na politično asimilacijo in se aktivno udeležuje političnega preganjanja prav vseh, ki ne verujejo v Marx-Titov katekizem. Ce se bodo vsi ti tisoči pustili tudi narodnostno asimilirati, se bo to zgodilo le v prid neki politični ideologiji in ne pod kakim izrecnim raznarodovalnim procesom.

Gospod predsednik vlade nas spuštuje in tem naj bi bile vse garancije za naš obstoj in razvoj!

Prav, da nam ni nčesar obljubil, kajti mi se od zvenčih besed ne denu več uspavati. Spoznali smo končno, da je celo evangelijs, ki ga pod svojo šapo tlači lev sv. Marka, oskrnjen z našo rdečo krvjo. Na vlasti je ležeče, če naj se neskladje med nami in večino popolnoma ublaži ali pa — nepremostljivo po-globi.

Po dveh svetovnih vojnah plovemo v druge čase in gospod predsednik vlade, ki se z vsemi silami zavzema za združeno Evropo, nam bo pridril, če z njegovimi predniki rečemo:

»... unius linguae unusque moris regnum imbecile et frigile.«

Spectator

VENEC SDZ NA POKOPALISCU SLOVENSKIH VOJNIH ZRTEV
Z UJETNISKEGA TABORISCA V GONARSU

O narodni zavednosti

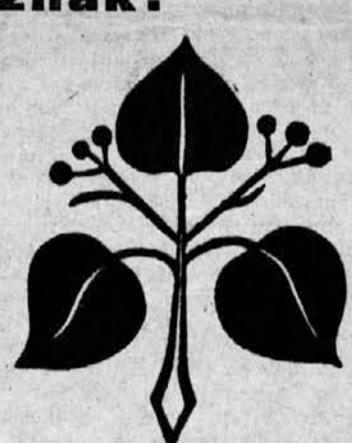
»Giornale di Trieste« ni znan samo kot tržaško šovinistično glasilo, ki tržaškim iridentističnim za-grizencem obljublja iz dneva v dan rešitev; znan je tudi kot neizprosen sovražnik vsega slovenskega.

Od časa do časa se zagajava v »Demokracijo«, zlasti zato, ker se poteguje za ureditev znosnejših prilik za slovensko šolstvo na Tržaškem in Goriskem.

Zakaj se temu »Giornale di Trieste« tako čudi? Ali ne spada v glavne dolžnosti tržaških in goriskih Slovencev, da prvenstveno skrbijo za svoje šole, ker s tem skrbijo za pravilno vzgojo svoje mladine?

Pred kratkim je »Giornale di Trieste« pisal tudi o naših otroških

Goričani, lipova vejica je naš volilni znak!

vrtcih in se z neprikritim zadoščenjem radoval nad uspehom pri vpisu v italijske vrte, n. pr. v Domu na Tržaškem in v Podgori na Goriskem. List ne prikriva prav nič dejstva, da so številni slovenski starci vspali svoje otroke v italijske vrte. Te starši list esto-nostno pohvali in trdi, da bodo tako njihovi otroci uspešne nadaljevali pouk v italijskih osnovnih šolah.

Italijski državniki menjijo, da zaščita manjšin ni naperjena proti njihovi asimilaciji, marveč le proti nasilnim sredstvom, s katerimi se v praksi manjšine iztrebljajo; da, še več: manjšine naj bi se odrekle svoji lastni bitnosti brez krijanja in brez obotavljanja; same bi morale imeti toli viljude obzirnost in prijeno sramežljivosti, da bi se asimilaciji ne upirale! Saj vendar žive tostran...

Po prvi svetovni vojni ni Italija prevzela nobenih obveznosti za zaščito manjšin, češ da je njena dva-tisočletna kultura zadostna garancija in da je pravna sankcija zaradi tega nepotrebna. Toda tudi po drugi svetovni vojni in čeprav je Italija z mirovno pogodbo prevzela obvezno zaščito manjšin, je položaj slovenske manjšine v Italiji nedovoljiv. Najbolj žalostno je, da je v nasprotni z ideali, v katerih smo verovali med vojno, in s pravimi, ki jih zagotavlja Listina o človečanskih pravicah, ostala začeta manjšin celo pred najvišjim mednarodnim forumom, to je Združenimi narodi, problematična.

Glede na položaj manjšin v Italiji kaže, da imajo pogodbene zaščiti manjšin ni naperjena proti njihovi asimilaciji, marveč le proti

sposarsko odvisni in niti optanti, pa vendar niso zahtevali uradnega popravka svojega spačenega in potišljenečnega priimka odnosno ne izstavljajo dvojezičnih napisov nad svojimi trgovinami. Je celo med njimi nekaj trgovcev, ki preneha govoriti s slovenskim odjemalem v slovenščini, brž ko vstopi v trgovino privandani južnjak.

Ce je danes v Gorici po nesreči Italija, s tem ni rečeno, da smo izginili goriški Slovenci! In če se zaradi zavezninske sirokogrudnosti lahko v Trstu šopirajo najbolj strupeni fašisti, s tem še ni konec tržaških Slovencev!

»Giornale di Trieste« zameri »Demokracijo«, ki ugotavlja ta dejstva, vzpodbuja naše ljudi k narodni zavednosti in obsoja oblastva zaradi zatiranja slovenskega življa in namernega oviranja njegovega narodnostnega vzpona. Nič zato! Svojo časnikarsko slovensko dolžnost bo moral »Demokracija« vršiti tudi v bodoče ne glede na posmiske in, negodovanje uredništva »Giornale di Trieste« in tudi ne glede na večjo ali manjšo prizadetost nekaterih članov naše slovenske skupnosti, ki popuščajo iz ka-

terega koli razloga tujčevejnu prisliku.

Vprašamo pa na koncu še član karja, ki s tako vnetno zasleduje prilike našega šolstva na Tržaškem in Goriskem, zakaj zamolčuje za nas Slovence razveseljivo dejstvo, da imamo v velikem številu drugih otroških vrtev in prvih razredov osnovnih šol velik porast vpisanih. To smo pričakovali. To je za nas dokaz, da je bilo vpadanje vpisov v zadnjih letih le posledica vpadanja rojstev na našem ozemlju, zaradi vojnih prilik in grozot, ki so prav posebno prizadele slovenski živelj.

ZIDARSKI TEČAJ

Ce bo zadostno število udeležencev, začne 15. novembra šestmesecni zidarški tečaj za brezposelne de-lave in zidarški tečaj za rezervirane de-lave in okolice.

Tečaja se lahko udeleže delavci, starci od 18 do 40 let, ki so bili vpisani v seznam brezposelnih na dan 26. oktobra t. l. Tečajniki bodo prejemali dnevno, poleg običajne brezposelne podpore, še 200 lir in na koncu 3.000 lir nagrade, če izdelajo izpit.

Resnici na ljubo pa javljamo, da Steverjanci baje niso misili na-ravno odkloniti predloga o napeljavi električne na Jazbine; jazbinski zastopniki so se baje prezgodaj umaknili s seje oziroma se izkazali preobčutljive, ko jim brž pr-

IZ SLOVENIJE

ODKUP SENA

Zaradi letošnje suše, ki je močno prizadela večje živilorejske kraje, je vprašanje krme zelo pereče. Na Tolminskem je letos krme kar dovolj in je precej sena na prodaj. Zato so začeli zahajati v ta predel razni kupci, ki kupujejo seno za kraje, ki so od suše najbolj prizadeti, kot n. pr. Prekmurje. Oblasti so določile ceno sena 6 din za kg. Cena ni prav visoka, saj nekateri prekupci sami ponujajo višje cene, zato se kmeterje upirajo prodajati seno po uradno določeni ceni. To je pa že po sodbi Slovenskega proročevalca z dne 25. septembra t. l. spekulantstvo, ki ga je treba za vsako ceno udusiti. Zato so določili, da bodo seno odkupovale same kmečke zadruge in trgovska podjetja, ne pa privatniki.

NESRECE V JESENISKI ZELE-ZARNI

V tem letu je bilo v jeseniški zelzarni že deset smrtnih nesreč in veliko drugih nesreč, ki so delave za daje časa ali celo za trajanje. Ali ne vedo, da so italijska oblastva prav pred kratkim razstavila številna mesta za finančno stražo v naših obmejnih pokrajinih in pri tem stavila kot pogoj popolno obvladovanje slovenskega ali hrvaškega jezika? Ali ni to znalo? Cedadje boj se bomo torej oddaljevali od vsem škodljive eno-jenosti na Goriskem in se prav

zadružiti na koncu 5. oktobra so na glavnem trgu odkrili spomenik znanemu skladatelju Volariču. Spomenik temu priljubljenemu kobariškemu rojaku so postavili že pred časom, a ga je italijska nestrpnost porušila.

POSLEDICE SUSE

Izvoz kmetijskih pridelkov, zlasti koruze, bo za leto 1952-53 za 70 odst. nižji kot lani. Poleg tega bo Jugoslavija morale to leto uvoziti precej pšenice, da bo krila domačo potrošnjo. Zaradi tega je vsa predvidena trgovina z inozemstvom spremenjena. Morali bodo upoštevati zgornje primanjkljajne in zato je nujno, da se omeji tudi uvoz neobhodno potrebnih stvari. Tako je do nadaljnega prepovedan uvoz surovega železa, železniških tračnic, avtobusov, potniških avtomobilov, krovov in triciklov, gradbenega in rudarskega orodja ter raznih drugih stvari.

PRENOSENE HISE NA ZAGREBSKEM VELESEJMU

Podjetje za izdelavo industrijskih zgradb »Trudbenik« iz Beograda je razstavilo na zagrebskem velesejmu malo prenosno hišico. Ta hišica ima poleg kuhinje in glavne sobe še predsobo, kopališče in shrambo. Težka je 6 ton, dolga 8,5 m, široka 2,8 in visoka 3,7 m. Ogrodje je kovinasto ter je obloženo s smrekovo in pluto. Tla so gumijasta. Precej zanimanja je zbudila pri francoskih, angleških in ameriških trgovcih.

TOVARNA MLEKA V MURSKI SOTOBI

S pomočjo organizacije UNICEF bodo v Murski Soboti zgradiли moderno tovarno mleka v prahu. Tavarne bo lahko dnevno predelala kakih 20.000 litrov mleka. Uporabljali bodo, kot predvidevajo, samo posnetno mleko.

CISTKE V KOMUNISTIČNIH VRSTAH

Na raznih partizanskih sestankih po Sloveniji so zadnje čase začeli energično borbo proti vsem tistim članom partije, ki so smatrali, »da jim članstvo v KP nudi pravico do privilegijev.«

Cistiti so začeli prav pri vrhovih, kot n. pr. v Šoštanjškem okraju, kjer so izključili iz partije na se-

ŠE EN GLAS IZ JAZBIN

Za kak žarek električne luči

Glede pravde med Steverjanom in Jazbinami zaradi napeljave električnega toka v Jazbinje smo prejeli še naslednji dopis, s katerim hočemo samo omogočiti sporazum med Steverjanci in Jazbinčani ter tako prispevati k nadaljevanju složnega dela v korist vseh občinjarjev steverjanske občine:

vi hip niso ustregli: kaže torej, da še niso izrekli zadnje besede o stvari...

Da se morda luč vendarje napelje tudi v Jazbinje? Bojimo se, da so to le izgovori večine, ki je v zadrugi, ker je prišlo nje tako odklonilno stališče do jazbinskih potrebit in javnosti.

Vpisite se v volilni imenik!

To 15. t. m. so izstavljeni na županstvih volilni imeniki, ki si jih lahko vsakogleda, da ugotovi, če je v njih vpisan. Vpisani so ima pravico biti vsak državljan, ki je že dopolnil 21. leta starosti odnosno, ki ga dopolni do 30. aprila 1953.

Kdor se ni vpisan v imenik in ima pravico do vpisa, naj vloži do 15. t. m. pismeno zahtevo za vpis, in sicer na navadnem kolka prostem papirju. V prošnji je treba navesti sledete: ime in priimek (poročena ženska mora navesti možev v svoji deklinski priimek), očetovstvo, kraj in datum rojstva, šolsko izobrazbo, poklic, bivališče.

Tržaška mornarica v službi tržaškega gospodarstva
(Nadziranje s 1. strani)

cijo nasloviti na to ZVU in, če se že hoče, tudi na vlado republike Italije, ki mora ladje Trstu vrniti.

Na razne prigovore večine je dr. Agneletto odgovoril, da je zastonj zanikati obstoj ZVU, kakor je zastonj zanikati, da predstavlja la uprava, posebno njeni ameriško krilo, ono edino državo na svetu — Združene ameriške države — od katerih ni bil podprtih samo Trst po Marshallov

Alaska na mrtvi straži

Tri celine: Amerika, Azija in Evropa se stikajo na strehi sveta. Cez Severni tečaj se pretakajo najkrajše letalske zveze z najvažnejšimi svetovnimi središči. Ledeno ozračje okrog Severnega tečaja je dovolj vroče, da se lahko nenačoma vnaša.

Razkošna restavracija »Trappers Inn« v Anchorage, največjem mestu Alaske, danes z-lahkoto konkuriра podobnim obratom kjer koli na svetu. Od 30. marca 1867. leta dalje, od trenutka, ko je dejela zamenjala svojega gospodarja, je arktična dežela Alaska povsem spremnila svoj obraz. Takrat so Rusijo vladali carji, ki so bili stalno v velikih denarnih stiskih.

Pozimi l. 1867 so v takratnem Petrogradu sklenili zgraditi večje stevilo gradov, ki so bili pri takratnih vladarjih zelo v čisilih. Denarna ni bilo, saj ga v Rusiji ni nikdar v izobidi. Zato so pogreli v tem času stare načrte, da prodajo del ruskoga carstva, ki leži na ameriški celini in o-katerem so mislili, da itak ne pripada evropsko-azijskemu ruskemu carstvu.

Knez Solnikov, poslanik v Združenih ameriških državah, je dobil nalog, naj stara pogajanja spet obnovi in iztisne od Američanov vse, kar se iztisni da. Državni tajnik za zunanje zadeve v Washingtonu, Seward, zamisli o nakupu Alaske ni bil nenaklonjen. Takratni ameriški predsednik, Andrew Johnson,

pa je bil izredno varčljiv človek, o katerem so pripovedovali, da tako dolgo pritska na srebrni dolar, dokler na njem odtisnjeni orel ne zavaja.

Ameriško javno mnenje je bilo kaj malo dozvetno za nakup snega in ledu, kakor so se izrazili protivniki kupuje. Knez Solnikov pa se je na kupcije dobro razumel. So progi najodpornejšega člena takratne ameriške vlade je postal dragocen soboljev kožuh v vrednosti 14 tisoč takratnih dolarjev in s tem spravil zadevo na pravljic. Na russkem poslanstvu v Washingtonu so se vrstite pojedine druga za drugo. Russki gostitelj je z zlatimi cigaretimi ustnik, dozami za puder, s številnimi zaboji vodeč in z drugimi pozornostmi kar zaspal poslance in senatorje ter njihovo spremstvo. Knez Solnikov cilja ni zgrešil.

Dne 30. marca 1867 so otvorili zaključna pogajanja. Ob polnoči je Seward stavljal ponudbo na šest milijonov zlatih dolarjev. Solnikov je zahteval osem milijonov. Izgledalo je, da sta oba pogodbinka prav dobro vedela, da kake višine lahko pritisca nasprotnik. Po krajem molku je spregovoril Seward: »Šest in pol milijonov dolarjev! — Ne izpod sedem in pol milijonov, ekscentrica!« Je odvrnil knez. »Sedem milijonov v zlatu, plačljivih v štirih tednih. To je moja zadnja beseda,« je odgovoril državni tajnik.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V restavracijo »Trappers Inn« ne prihaja v teh jesenskih dneh gojnik s težkimi kožuhom, pač pa s tankimi dežnimi plasti. Južni obalni pas oblikuje topne vode japonskega tokha. Odkar je izbruhnila vojna na Koreji, so prebivalci Alaske težnje povezani z obalnim svetom. Goreča iskra s Koreje bi kaj lahko preskočila na Alasko in ta misel je elektrizirala, vse prebivalce Alaske. Promet se je dvignil v astronomike višine. Transportna letala, natovorjena z vojaki in vojaškimi potrebnimi priborom, letijo in vzletajo v Anchorage, Ketchikan in Fairbanksu v neprakenjenih valovih. Dan in noč je razpet čez Severno taho morje letalski most proti Japonski, ki prečka na sto in sto letal. Gosto omejeno mrežo radarskih postaj zvesto čuvata nad ameriško celino, vojaški strokovnjaki pa preizkušajo oblačila, orozje in municio za arktično bojevanje.

Nekdaj nezdana in zapuščena Alasca je danes mrtva straža svetovnega miru.

Usoda Alaske je bila zapečetena. Rusi so jo prodali po 750 lir za kvadratni kilometr v današnji vrednosti lire. Samo lansko leto je 54 tisoč civilnih prebivalcev. Alaske izvozo za 23 milijonov dolarjev, ribljih konzerv. Zlata so izprali za 17 milijonov. Trapperji (loveci) so poslali v tujino kožuhovine za 21 milijonov dolarjev. Farmarji so pa pridelali živil za 8 milijonov dolarjev.

Dne 30. marca 1867 so otvorili zaključna pogajanja. Ob polnoči je Seward stavljal ponudbo na šest milijonov zlatih dolarjev. Solnikov je zahteval osem milijonov. Izgledalo je, da sta oba pogodbinka prav dobro vedela, da kake višine lahko pritisca nasprotnik. Po krajem molku je spregovoril Seward: »Šest in pol milijonov dolarjev! — Ne izpod sedem in pol milijonov, ekscentrica!« Je odvrnil knez. »Sedem milijonov v zlatu, plačljivih v štirih tednih. To je moja zadnja beseda,« je odgovoril državni tajnik.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

V Fairbanksu je danes popolna univerza. V deželi deluje 18 viso-

šol. Eskimov in zamorec je na Alaski, ki je sedemkrat večja od Jugoslavije, 33 tisoč. Takšna je danes Alasca.

VESTITRŽAŠKEGA

PROTI MIROVNI POGODBI IN UKAZOM ZVU JEZIK IN POSLI

Pod tem naslovom je 2. t. m. objavljeno »Giornale di Trieste« poročilo o občnem zboru sekcijske demokrščanske stranke za občino Devin-Nabrežina. Pod naslovom pa je dal naslednji tekst: »Protest občnega zborna demokrščanske stranke iz Devin-Nabrežine proti nasišlu slovenskih nacionalistov.«

Občnemu zboru, ki je bil v Nabrežini, je predsedoval »pokrajinški tajnik demokrščanske stranke za Trst in Istro. Na občnem zboru so določili »nabrežinska domačina« Luigija Catalana in Amata Zandona, menijoča za krajevna zastopnika na spokrajinškem občnem zboru, ki je bil 9. t. m. v Trstu. Nato so zborovalci sprejeli posebno resolucijo, s katero so izrazilno posegli v domačinske prakse našega življa v občini Devin-Nabrežina.

Besedilo sprejetje resolucije je naslednje. Objavljamo ga v celoti zaradi njegove nešramnosti in hrati svojske zanimivosti.

»Občni zbor članov demokrščanske stranke iz Devin-Nabrežine je 31. oktobra 1952 po odobritvi poročila sekcijskega tajnika, ki je občni občinski svet občine Devin-Nabrežine, da na svojih zasedanjih uporablja samo slovenščino; ugotovljeno, da je tak postopek nezakonit, ker nasprotuje dolobam mirovne pogodbe in ukazom ZVU, eden od katerih izrecno določa, da lahko občinski občinski sveti uporabljajo slovenščino, s čimer ni izključena uporaba italijsčine, ki je sedno edini uradni jezik; upoštevajoč, da je prebivalstvo občine Devin-Nabrežina v znatni meri italijsko, katero se pri udeleževanju sej občinskega sveta ne more seznaniti s potekom razpravljanja o javni upravi, ker nočjo občinski svetovalci govoriti v uradnem jeziku, čeprav ga bolje poznajo kot slovenščino, s čimer dokazujejo svoje protidemokratično in zatiralsko nastrojenje; ker so Italijani, ki žive v tej občini, v absolutni večini, kar se tiče vodstva glavnega vira dela v občini, to je kamene industrije (n. pr. podjetja Cava Romana, Montecatini, Gorlati, Smat, Pizzul itd.); ker se tudi sami slovenski lastniki hotelov, restavracij, gostiln in barov na občinem pasu med Sesljanom in Devinom, ki je najbolj obujdeni del občine, niso doslej poslušili slovenščine za razne napisne, ker so to smatrali kot škodljivo za turizem na tem področju, ki je drugi vir za občinske dohodek; odločno protestira proti takemu sovinističnemu nastopanju občinskih svetovalcev in zahteva, naj pristojna oblast takoj posreduje in napravi konec temu nedemokratičnemu dejanskemu stanju, ki nasprotuje koristim vsega ljudstva občine Devin-Nabrežina.«

Kdo so ti ljudje, ki si drznejo obujati fašistične metode proti domačemu slovenskemu življu v devinsko-nabrežinski občini? To so priseljeni Italijani iz južne Italije, ki so prišli med nas kot železničarji, in začeli zdaj po dobljenih navodilih in nesramno akcijo proti koristim našega življa na Tržaškem.

Ti ljudje nimajo nobene pravice,

da se po izgubljeni vojni hinavsko sklicujejo na mirovno pogodbo in na Ukaze ZVU, da bi še bolj utrdili svoj položaj med nami.

Ko bi dejansko pristojna oblast va izvajala dolobe mirovne pogodbe glede našega ozemlja in Ukaze ZVU razlagala v smislu ukazodajalcev namenov, bi bile odveč vse naše stalno se ponavljajoče pritožbe in zmanj vrednostne spletke, katerih najnovejši izraz je vprav omenjen »protest demokrščanov iz občine Devin-Nabrežina.«

Ali so sploh ti gospodje, ko so seslavljali ta protest, razmišljali o nastopanju svojih vrstnikov v tržaškem mestnem svetu z zastopniki tržaških Slovencev in indipendentov, to je naših dejanskih domačinov?

Ce tega še niso storili, nato to čimprej napravijo, da ne bo prepozno?

Ne bomo podrobno obravnavali nesramnosti, ki so vsebovana v protestu. Navedli bi radi samo nekaj dejstev.

Koliko je Italijanov v devinsko-nabrežinski občini, je vsakomur znano. Znano je tudi, koliko gospodov so dobili pri zadnjih volitvah. Prav tako je znano, da nimajo niti enega zastopnika v nabrežinskem občinskem svetu, zaradi česar ni niti en Italijan prikrajšan, če slovenski občinski svetovalci na svojih sejih razpravljajo v jeziku domačinov, to je slovenščini.

Ni vredno odgovarjati na natolicevanje, da naši ljudje bolje govorijo italijsčino kot slovenščino. V kolikor je res, da vsi ne obvladajo našega književnega jezika, je

pa res, da govorijo samo v našem lepem primorskem narečju, ki je sestavni del slovenskega jezikovnega bogastva. Ce nismo mogli posečati za časa Italije slovenskih šol, je pa krivda za to na Italijanski tritočletni kulturonosni strani, ne pa na naši, ki smo bili žrtve italijskega preganja.

Prav tako je smešno sklicevanje na moč italijskega kapitala v občini, ko je vsemu svetu poznana stvar, kako so italijska oblastva zatrla vsa naša gospodarska podjetja in ostala tuja prisilno vključila v nova podjetja, v katerih je bila po zakonu določena Italijanska finančna premoč. Ne bo pa zmanjnaveti, da danes vsa ta italijska podjetja v nabrežinski občini, večinoma sploh ne obratujejo, ker je naš kamenko industrijo zajela razumljiva kriza.

Kar se pa tiče napisov na trgovskih in gostinskih obratov, pa je jasno, da nasi demokrščani ne znajo slovenščine. Ne bomo se pri tem sklicevali na par italijskih obratov, ki naš jezik zanemarjajo namenoma in nikakor ne iz turističnih ali koristolovskih potreb.

Nabrežinska občina proti potujčevanju

Na seji, v sredo 5. t. m., je takoj po prečitanju zapisa predlagal svetovalec Skof, naj bi vključili v gospodarski načrt še 3 milijone lir za ureditev trga pred postajo v Vižovičah, nakar je župan opomnil, da to ni več mogoče, ker je bil gospodarski načrt števil 11 že predložen.

Nato je odbornik Floridan predložil resolucijo, ki jo je sestavila komisija za preučitev vprašanja o ribiškem naselju v Stivanu, v kateri predlagajo, naj občinski svet prekliče sklep prejšnjega občinskega sveta, ki je že pred tremi leti odobril prodajo 3550 kv. m zemljišča v Stivanu Konzorciju za začetno ribolova v Trstu. Ker se pa nič ne javil, da bi to pogodbo podpisal, ter je že vedno neomejena last občine, je občinski svet sprejel omenjeni predlog ter preklical prodajo tega zemljišča, in sicer iz sledenih razlogov: 1) ker se ni prodaja izvršila; 2) ker prodajna cena, določena na 100 lir za kv. m, ne odgovarja današnji vrednosti tega zemljišča; 3) ker se je izkazalo, da služi to naselje izrazito protislenskim namenom in v škodo domačega gospodarstva.

Nato je svetovalec dr. Skerk sporočil, da je tržaški župan v nekem svojem govoru žalil slovensko prebivalstvo našega ozemlja, da je natančajno, ker je leta 1945 podpiralo Titov prihod v Trst, l. 1946 soglasilo s Sovjetsko zvezo, danes bi hotelo priti v Trst z zastavo Sv. Justa, jutri bi pa že z italijsko zastavo sprejelo laške vojake. Predlagal je zato, naj pošljejo protest tržaškemu županu zaradi teh izjav. Župan Terčon je predlagal, naj bi se občinski odbor najprej prepričal o natančnem tekstu teh izjav, nakar naj bi sestavili protest. Občinski svet je ta predlog sprejel, nakar so prešli na dnevni red. Odbornik Floridan je tedaj predčital odlok ZVU št. 16, po katerem je obč. svet pooblaščen, da lahko povraš občinsko užitveno na električni tok za razsvetljavo od dosedanjih 0.90 lir do 10 lir. Ker je naša občinska bilanca pasivna, je predlagal, naj bi ta davek zvišali na 4 lir za kilovatno uro. Pojasnil je tudi vse dobre in slabe strani, ki so s tem v zvezi, s posebnim ozirom na piše občinske dohodke, saj bi ta postavka prinesla občini čez en milijon hr novih dohodkov, od katerih bi niti ena desetina ne bila v bremu delavstva oz. revnjeških sloja, ker bi čez devet deset let odšel na industrijo, trgovino, obrt, gostilne itd. Proti temu predlogu so nastopili svetovalci Colja, Drago Legija, Grattion in drugi, zato je — kljub natančnemu pojedinom, ki sta jih podala odbornik Floridan in župan Terčon — občinski svet odoklonil ta predlog. Seja je bila nato zaključena.

• • •

Tako po začetku seje je pretekli ponедeljek župan sporočal, da zahteva državna uprava STO-ja (»Demanio dello Stato del T.L.T.«) nakup 21 tisoč kv. metrov zemljišča v ribiškem naselju v Stivanu, a ker župan nima pooblastila, da bi stopil v ta namen v pogajanja, je predlagal državni upravi, naj to

nizkomo spoznači obč. svetu. O tem

DUHOVNE VAJE novih titovskih sopotnikov

Prijenjo soboto so v Nabrežini zborovali rdeči prosvetarji, ki so se jim menda prvč očitno pridružili tudi drugorazredni pravki filozofskega krila SKSZ.

Tako imenovan konferenco je seveda vodil particec po prve ure, gospod Race, kar jasno priča o popolni podreditvi vsega kulturno-prosvetnega delovanja tega krožnja ljudem komunistične partije, ki naj bi ji novi razumniki sopotnik prepleški močno zbledelo pročelje.

Ne bomo naštevali imen sopotnikov in sopotnic, povemo le, da se število penzionerskih kandidatov v Nabrežini in okoliških suših ocelega pol ducata hudo zakasnilejših spreobrnjenec. Nabrežinci seveda na njimi ne bodo potoci nobene solze, ker nimajo mehke hrabtenice na Krasu prav visoke cene.

Na konferenci so obžalovali, da se mladina odzdujuje kulturno-prosvetnemu delu. Mladina pač ne more slediti ljudem, ki spreminja svoje nazore po konjunkturah strankarskih prepričil, eteudi ji rdeča prosveta lahko nudi dobro plaćane pevovodje in režiserje, razkošne dvorane, urejena igrišča in opremo z blestečimi uniformami.

vred. Ta mladina namreč dobro velja do prosveta, šport in družabnosti v tej druščini zgolj dekle komunistične partije.

Ce pa je že kdo kdaj koli podvomil o tej resnici, mu je Kongres KPJ v Zagrebu odpril oči na široko. Nova zveza jugoslovanskih komunistov je dovolj jasno povedala kakšne so njene vzgojne naloge, predvsem med mladino: stare komunistične gesla — sredstev ne izbiramo — pa tudi še pri naši ob veljavu. Dokler bodo pri gospodarjih SHPZ in podobnih ustanovah imela glavno besedo prav ta osnovna komunistična načela, bo naša mladina živelha ob lastnih, sicer revnih, zato pa častnih in značajnih skromnosti, pa eteudi bi po kak njen poklicni vzgojitelj preškočil na drugo stran.

Ne vemo, ob kakšnem razpoloženju so novi spokorniki zapuščali rdeče duhovne vaje, vemo pa, da so nekateri nedeljo precej klavrn preživeli.

Obvestilo kmetovalcem!

Kmetovalce obveščamo, da je z vstopom, ki so jo stavili na razpolago Tržaška mestna hranilnica, Kmetovalski konzorcij in Nadzorna komisija za uvozno živilo, razpisalo Področno kmetijsko nadzorništvo »II. Natačaj za izboljšanje in dobro vzdrževanje hlevov.«

Natačaj, ki razpolaga z vsoto 500.000 lir, je razdeljen v dva odseka:

- I. odsek za mala izboljšanja v hlevu;
- II. odsek za dobro higiensko držanje hlevov in za higiensko krmisko vzdrževanje živilne.

Prijave za imenovan tečaj se začenja 30. t. m. V ta namen je treba izpolniti posebne vzorce, ki jih dobite pri Področnem kmetijskem nadzorništvu v ulici Ghega št. 6-I — soba št. 4, tel. 86-74, kjer so vam na razpolago z vsemi potrebnimi pojasnili.

NAKUP TELET CISTE SIVO-RJAVE PASME

Prav tako obveščamo kmetovalce, ki želijo nabaviti teleta (samce) ciste sivo-rjave pasme, povržena na področju, stare od 20 do 25 dni in tudi do dveh mesecov, da se za nakup prijavijo pri Kmetijskem nadzorništvu v ulici Ghega št. 6-I (sošt. 4).

Predlog za gospodarski načrt občine Devin-Nabrežina

V dopolnilu članka iz prejšnjega številke objavljamo natančne podatke predloga za gospodarski načrt št. 11 za občino Devin-Nabrežina.

1. Sola v Nabrežini (dokončna dela) 8.000.000 lir
2. Sola v Sempolaju (dokončna dela) 3.200.000 »
3. Sola v Sesljanu (dokončna dela) 10.000.000 »
4. Cerkvene potrebe za Nabrežino 550.000 »
5. Preureditev stare sole v Sempolaju 1.750.000 »
6. Poprava raznih občinskih stavb 2.000.000 »
7. Napeljava el. luči v Devinu (na postajo in v pričinjšči) 2.500.000 »
8. Napeljava javne razsvetljave v Sv. Križ (Nabrežina) 1.500.000 »
9. Napeljava telefona v Sempolaju in Mayhinge 1.500.000 »
10. Pokopalische v Sesljanu (dok. dela) 3.000.000 »
11. Ureditev vodovoda v Sesljanu 750.000 »
12. Asfaltiranje ceste Vijoževje - Mayhinge 8.000.000 »
13. Ureditev v Devinu: notranjih poti, vodovoda, kanalizacije itd. 2.000.000 »
14. Asfaltiranje po vasi v Sempolaju 3.000.000 »
15. Nov otoški vrtec v Sempolaju 4.000.000 »
16. Nova šola v St. Ivanu 9.000.000 »
17. Obč. hiša v Sesljanu za zdravstvene in kulturne potrebe 15.000.000 »
18. Ureditev poti in trga pred postajo v Vižovičah 2.000.000 »
19. Novo pokopalische v Sempolaju 1.500.000 »
20. Javna ura in ure vodovoda v Sempolaju 1.500.000 »

Skupno 90.750.000 lir

Glasbeni in baletni večer Miniaturnega teatra „Modra ptica“

Hvaležni smo Slovenski prosvetni matici za lep in pester večer, katerega je v soboto 8. novembra t. l. organizirala v Avditoriju ZVU z nastopom Miniaturnega teatra »Modra ptica«.

To svojevrstno gledališče sestavlja ruski begunci iz Jugoslavije,

ki blivajo v taborišču pri Sv. Soboti, kateri so tam že večkrat nastopili in katere poznamo že s poletnega nastopa v Avditoriju. Sirši javnosti je sicer ta prvi javni nastop ušel, ker je bil v »pasjih dneh preteklega julija. Zato je bil sobotni večer nekakr krstna predstava tega pomembnega odra. Presestil je z bogatim in pestrim sporedom pevskih točk moškega in

Ostrovskih LAJNA

zakia, »Lajna in »Sveta Lucija«, katere so se odlikovale po izvirnih domislih tozadavnega ozadja z nerisanimi osebami, čigar obraz je nadomestovala živa maska ruskega igralca, ki so zbudile val smeha in prisrčne zabave.

Omeniti moramo, da je velikemu uspehu tega večera mnogo doprinela glasbena spremjava ge. V. Visockaje, ter okusna scena sama v zamisli ge. N. Razdorove.

Posebej je treba še omeniti oba izvirna in domislih polna napovedovalca v srbohrvaščini in angleščini ter italijsčini.

Pestri in veseli večer je pustil izbranem občinstvu, ki je na polnilo dvorano Avditorija ZVU, obutek razgibanosti, prešernosti in hvaležnosti do teh skromnih umetnikov, ki so kljub zagrenjeni usodi ostali zvesti vzdvišen podvigom Talije, in so zato tudi zasluzeno že obilo priznanja in aplavza.

</